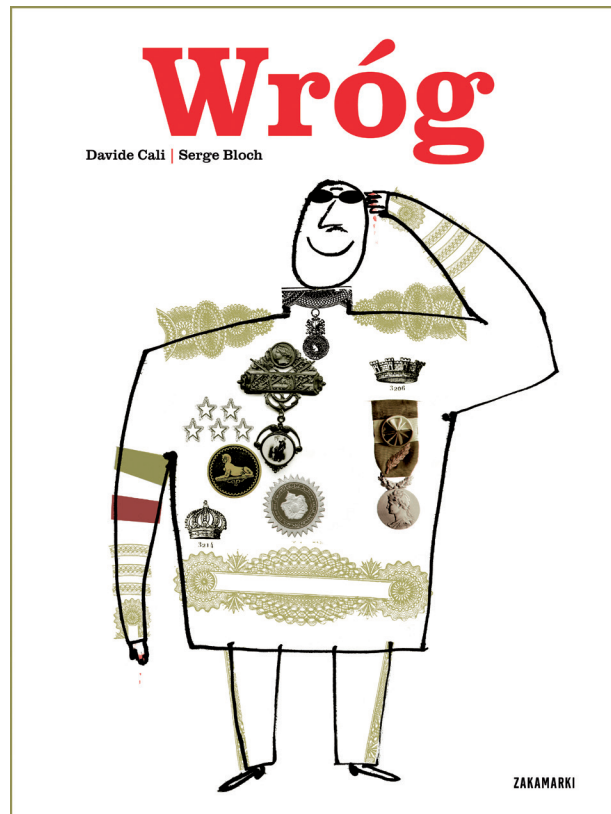


Alina Płaziak-Janiszewska



Jestem przecież człowiekiem

Scenariusz zajęć do książki
Davide'a Cali i Serge'a Blocha
Wróg



Scenariusz zajęć do książki
Wróg
Davide Cali, Serge Bloch

Typ zajęć: etyka, język polski, godzina wychowawcza, WOS

Wiek uczniów: 13-15 lat

Temat: *Jestem przecież człowiekiem!*

Czas: 90 min.

Cele:

Po zajęciach uczeń:

- wymienia elementy świata przedstawionego w książce *Wróg*
- wyjaśnia uniwersalne znaczenie książki (wróg, wojna),
- charakteryzuje i porównuje bohaterów,
- proponuje sposoby unikania wojen.

Formy i metody pracy: praca indywidualna, praca w parach, praca w grupach, burza mózgów, skojarzenia, techniki dramowe (wizualizacja, fotografia, tunel myśli, rzeźba dostawiana), dyskusja, praca z tekstem.

Materiały:

- długopisy,
- kartki papieru/chusteczki,
- media z dostępem do Internetu,
- przedmioty albo obrazki związane z tekstem (np. butelka, order, stare, rodzinne fotografie etc),
- fragmenty tekstu,
- karty pracy,
- kostka stwierdzeń,
- książka *Wróg* Davide Cali, Serge Bloch, Wydawnictwo Zakamarki, Poznań 2014.

Tok zajęć:

1. Nauczyciel zachęca uczniów, aby rozeszli się po sali i wykonywali opowiedziane czynności (czas i rytm ćwiczenia wyznacza nauczyciel w zależności od temperamentu klasy):

Spaceruj teraz spokojnie, wokół ciebie znajduje się wiele ludzi takich jak ty, ale ich nie dostrzegasz, masz oczy wbite w ziemię, jesteś skupiona/skupiony na powolnym rytmie kroków, na spokojnym biciu serca, na swoich myślach. Jesteś skupiona/skupiony na sobie, zamknięta/zamknięty w sobie (pokaż to). Coś się zmieniło, powiał lekki, ciepły wiatr w twarz, podnosisz spokojnie głowę, zaczynasz dostrzegać kolejne rzeczy wokół siebie, możesz do nich podejść, dotknąć ich – jaką mają temperaturę, fakturę, kolor? Zapamiętaj te zmysłowe doznania i dalej idź, teraz dostrzegasz ludzi, do następnej osoby lekko się uśmiechnij, potem spójrz każdej mijanej osobie w oczy i uśmiechaj się coraz szerzej, powitaj radośnie każdą kolejną osobę.

2. Po powitaniu się uczniowie siadają w kole i odpowiadają na pytania:

- *Jak się czuliście, wykonując ćwiczenie? W którym momencie czuliście się bezpiecznie/komfortowo?*
- *Czy coś was zaskoczyło?*
- *Na co zwróciliście uwagę?*
- *Kiedy zaczynacie dostrzegać/zwracać uwagę na innych?*

3. Prowadzący pokazuje uczniom kilka przedmiotów (albo obrazków): butelka, stare, rodzinne zdjęcia, order itp. i pyta uczniów:

- *Jak myślicie, o czym będziemy dzisiaj rozmawiać podczas lekcji?*

Propozycje są zapisywane na tablicy bez komentarza, pozostaną do końca lekcji.

4. Nauczyciel dzieli klasę na grupy i każdej rozdaje krótki fragment książki *Wróg*.

Zadaniem grup jest przygotowanie fotografii ze swoich ciał na podstawie przeczytanego tekstu.

(Załącznik 1).

Po określonym czasie wszystkie grupy jednocześnie zastygają na chwilę, pokazując swoje fotografie.

Nauczyciel ustala kolejność prezentacji: uczniowie jednego zespołu pozostają

w rolach, pozostali zaś stoją swobodnie, słuchają wypowiedzi uczniów w rolach, mogą także sami zadawać pytania, „śledzić myśli” postaci poprzez uruchomienie postaci na ustalony znak (np. dotyk głowy) etc.

Prowadzący zadaje pytania:

- *Kim jesteś?*
- *Co robisz?*
- *Dlaczego to robisz?*
- *Co czujesz?*
- *Jak jest twoja filozofia życiowa?*

Następnie kolejne zespoły powracają do ról i odpowiadają na powyższe pytania.

5. Nauczyciel podsumowuje ćwiczenia dramowe dyskusją:

- *Co prezentowały wasze fotografie?*
- *Do jakich problemów się odnosiły?*
- *Kiedy i gdzie rozgrywają się te sytuacje?*
- *Co nich sądzisz?*
- *Kim jest bohater? Dlaczego nie ma imienia?*
- *Kto to jest wróg?*

6. Następnie uczniowie przeglądają i czytają książkę *Wróg* od początku do słów: *Jest trochę chłodno. Lecz kamuflaż numer trzy chroni mnie przed zimnem.*

7. Prowadzący proponuje, aby wszyscy się zastanowili, co można zrobić, aby nie dochodziło do wojen. W tym celu uczniowie tworzą „tunel myśli” – ustawiają się w dwóch rzędach, natomiast nauczyciel wchodzi w rolę polityka, który ma wpływ na losy ludzi i mówi: *Ciągle wybuchają wojny. Ludzie są do siebie nastawieni wrogo. Co można zrobić, aby to zmienić?*, a następnie przechodzi pomiędzy uczniami i wysłuchuje ich propozycji.

8. Nauczyciel zachęca, aby uczniowie przeczytali i obejrzeni drugą część książki, a później opowiedzieli, jakie rozwiązanie swojej sytuacji znalazł główny bohater.

9. Nauczyciel prosi uczniów, by w grupach odpowiedzieli na pytania i wypełnili tabelkę (Załącznik 2):

- *Czego dowiedział się o swoim wrogu? I o sobie?*
- *Jakie podobieństwa zauważył między sobą a wrogiem?*

10. Uczniowie wieszają/układają na podłodze swoje prace, przyglądają im się i zastanawiają nad następującymi kwestiami:

- *Czy to, że bohater poznał bliżej swojego wroga zmieniło do niego stosunek?*
- *Dlaczego traktujemy innych jak wrogów?*
- *Dlaczego wojny nigdy się nie kończą? Kto za to odpowiada? Kto cierpi wtedy najbardziej?*
- *Gdzie teraz toczą się wojny?*
- *Dlaczego książkę rekomenduje Amnesty International? Czym się zajmuje ta organizacja?*
(Uczniowie oglądają stronę AI i zapoznają się z działalnością stowarzyszenia).

11. Prowadzący zachęca, aby uczniowie ponownie przyjrzeni się przyniesionym przedmiotom i teraz powiedzieli, jaki mają związek z książką oraz czym różnią się ich odpowiedzi od tych zapisanych na tablicy. Na koniec nauczyciel pokazuje butelkę i zachęca dzieci, aby wspólnie napisały krótką wiadomość na chusteczce/na kartce w imieniu bohatera do wroga.

12. Po odczytaniu zapisanych wiadomości nauczyciel zaprasza do kolejnego ćwiczenia dramowego: uczniowie stają w jednej z części klasy i wspólnie, w ciszy tworzą rzeźbę dostawianą ze swoich ciał pt.

„Jestem przecież człowiekiem” – do ucznia stojącego na środku dochodzą kolejne osoby, pokazując, co rozumieją przez podany zwrot.

13. Na podsumowanie zajęć uczniowie kończą zdania znajdujące się na kostce stwierdzeń:

- *Chciałabym/Chciałbym, żeby...*
- *Najważniejsze dla mnie było....*
- *Myślę, że ten temat...*
- *Zaskoczyło mnie,....*
- *Poruszyło mnie... etc.*

Załącznik 1.

Proponowane fragmenty:

- a. Jestem w dziurze.
Wróg tam jest, ale go nie widać. Rano budzę się i oddaję w jego kierunku jeden strzał. On też oddaje w moim kierunku jeden strzał. Resztę dnia pozostajemy w ukryciu, czekając aż ten drugi wychyli głowę. Ale żaden z nas już więcej się nie pokazuje.
- b. Jestem w dziurze.
Nawet jeśli jestem głodny, czekam. Czekam aż wróg rozpali ogień. Gdybym rozpalił swój, mógłby to wykorzystać – podkraść się i mnie zabić. Czasem jestem tak głodny, że pierwszy rozpalam ogień. Chwilę później wróg rozpala swój.
- c. Jestem w dziurze.
Może wojna już się skończyła. A może wszyscy zginęli, a my jesteśmy dwoma ostatnimi żołnierzami i ten, który przeżyje, wygra wojnę. Czasem myślę, że świata już nie ma.
- d. Jestem w dziurze.
Nie mogę pierwszy zakończyć wojny, bo wróg mnie zabije. To on musi zakończyć wojnę, a wówczas ja nie będę strzelał. Ponieważ ja jestem człowiekiem. Gdyby wróg patrzył w gwiazdy, zrozumiałby to. Można wiele zrozumieć, patrząc w gwiazdy.

Załącznik 2.

Czego bohater się dowiedział się o sobie? JA	Czego bohater dowiedział się o wrogu? ON

ZAZNACZ PODOBIENSTWA

JA - ON

Książka:

Wróg

Davide Cali, il. Serge Bloch

przeł.: Katarzyna Skalska

Wydawnictwo Zakamarki

Poznań 2014

www.zakamarki.pl



ZAKAMARKI